

**Uvod u Bibliju, ECTS 3
četvrtkom u 10:15, P14**

Uvod u Bibliju

UP0060; ISVU: 23559

Ljetni semestar ak. g. 2020./21.

Niko Bilić, SJ

amdg.ffrz.hr → nastava → FFRZ

Obasjaj nas (Ps 67)

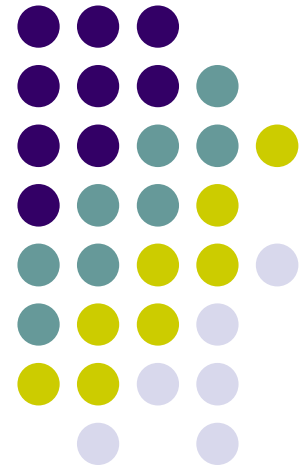
I. korizma; melodija: donje note

O - bas - jaj nas Go - spo - di - ne li - cem svo - jim!

Do Emausa i natrag

**Kristova
uskrsna
pedagogija
(Lk 24,13-45)**

Onaj kome se nadamo

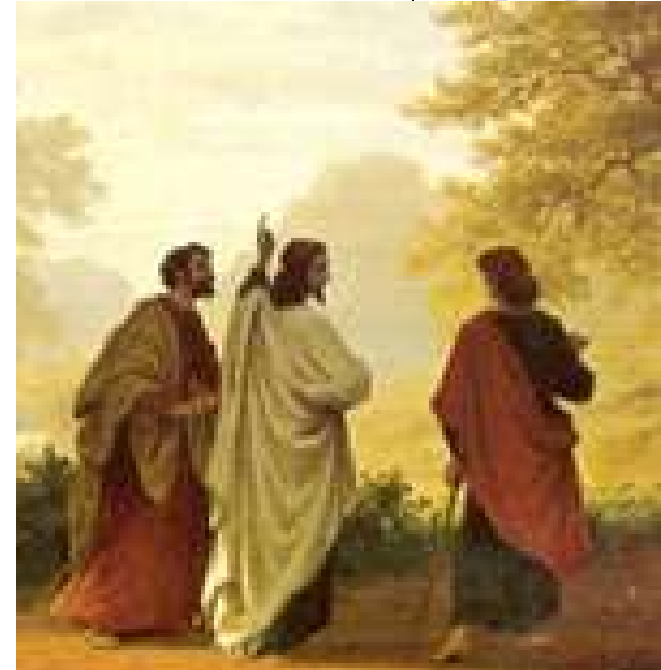
- “A mi smo se nadali” (Lk 24,21)
 - Otkupitelj s razočaranima
- Dijaloška inicijativa: “pretresanje” (17)
 - *Kleofa* imenom poznat (18)
- “stranac” (18) prihvaćena uvreda
 - Pedagoška “gluma”: “Što?” (19)
 - Kao da hoće dalje (28)
- Sluša:
 - Cjelokupan ljudski projekt
- Govor srcu: “bezumni” (25)
 - *protunapad* “stranca”

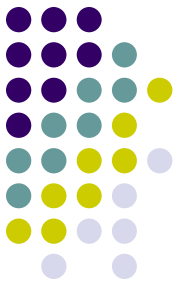
Biblija na Uskrs

- “Počevši od Mojsija i svih proroka... što ima o njemu u svim Pismima” (Lk 24,27);
 - Tumačenje (27):
- “*otvara* nam Pisma” (32)
- “Sve što je u *Zakonu, Prorocima i Psalmima o meni napisano*” (Lk 24,44)
 - *Treba se ispuniti*

Preokret

- ὀφθαλμοί – oči (Lk 24, **16.31**)
 - prikračene (16);
 - → otvorene (31)
- uzima, blagoslivlja, lomi, daje kruh (30 usp. 35)
- καρδιά – srce (**25.32**)
 - sporo (25),
 - → gori (32)
- govor (**17.29**):
 - pretresanje ἀντιβάλλω (17)
 - → “Ostani sa nama” (29)
 - Još ne znaju tko je

Plodovi

- **zajednički osjećaj**
(Lk 24,32 usp. Fil 2,5)
 - Dijalog o zbivanjima (Lk 24,14)
 - → dijalog o srcu (32)
- **povratak u Jeruzalem**
 - από “od” 13, εις “u” 33
 - Mjesto muke
= sveto mjesto
- **zajedništvo (33.36)**
 - Novi susret s Kristom:
 - ruke i noge (39.40),
blagovanje (43)

Dođi, Gospodine Isuse!

melodija

a

F

d

E

Do - đī, Go - spo - di - ne, I - su - se!

ref.

zbor

a

F

d

E

Do - đī, Go - spo - di - ne, I - su - se!

Ključ: Učitelj i Sveto pismo

- γέγραπται [gegraptai] – “pisano je”
 - tri kušnje u pustinji:
 - Čovjek ne živi samo o kruhu (Pnz = *Ponovljeni zakon* 8,3)
 - Ne iskušavajte Boga svoga (Pnz 6,16, LXX=*Septuaginta* jd.)
 - Njemu iskazuj štovanje (Pnz 6,13)
- νόμος καὶ προφῆταιί [nomos kai profetai] – Zakon i Proroci
 - *ispuniti* (Mt 5,17)
 - zlatno pravilo: Činite! (Mt 7,12)
 - prva zapovijed: Ljubi! (Mt 22,40)

Ps 1: Kako biti sretan

- *blaženstvo* ljudske osobe (‘iš v1)
 - koji je put prema v2?
- *Zakon-Tora* תורה (v2)
- = životna pouka – Božja
 - ⇔ “put” propasti (דרך v1.6)
- *Pristup?* (v2)
- *Užitak* + meditacija dan i noć (v2)
- *Simbol?* (v3)
- *drvo* (od Post do Otk) – Post 1,28
 - Budite plodni!
- *Opreka: grješnik – pravednik v5s*
 - “neće ustati” (v5 – usp. “pljeva”)
 - ⇔ put poznat Bogu (ידע v6)
- *Zlotvor, opak* (v1.4s)
 - što nudi u v1?
- *Savjetuje* (v1)
- *Grješnici* (v1.5)
- *Stanište tračarâ* (v1)
 - ⇔ zajednica pravednikâ (v5)
- *Simbol?* (v4)
- *pljeva*

Sveta knjiga

- u kršćanstvu i, uvelike, u židovstvu
- normativna
- Riječ Božja
 - “Napisao sam za njihovu *pouku*” (הַרְאָה *jarâ* Izl 24,12)
 - “Napisano nama za *pouku*” (διδασκαλία Rim 15,4)
- vrhunski dokument kulture:
 - Mezopotamija, Egipat, Aram, Asirija, Babilon, Perzija, Grčka, Rim...
 - početak suvremene pismenosti
 - izvor umjetnosti
- Tisućljeće hebrejske povijesti + Krist i prva Crkva

Ime

- **Biblos – fenička luka**
- **τὰ βιβλία [ta biblia] –
umanjenica, množina**
 - **1. Klem**
- **ἡ ἱερὰ βίβλος [he hiera
biblos] – sveta knjiga (2 Mak 8,23)**
- **“Pismo” – u NZ oko 50x**
- **“Zavjet” – Savez: ברית *b^erît*, διαθήκη [diathéke]**
 - **Vetus et Novum Testamentum > europski jezici**
- **Obveza, ne samo oporuka**

Stari i Novi zavjet

- Savez na Sinaju (Izl – Br)
 - “krv saveza” (Izl 24,8)
- Isus:
 - “Ova je čaša *novi savez* u mojoj krvi” (1 Kor 11,25=Lk 22,20)
 - “novi savez” Jr 31,31 ⇔ “stari zavjet” (2 Kor 3,14)
 - “ovo je moja krv, krv saveza” Mt 26,28
 - “ovo je moja krv saveza” Mk 14,24
 - Mt, Mk, Lk – *sinoptici* (zajednički gledaju na kronologiju Isusova života)
- Hebr: “novi savez” (8,13) – “prvi savez” (9,15)

Biblijski *Kanon*

- **κανών** – mjera:
 - ustaljeni popis i raspored
- **Suvremeni kanon SZ:**
- *Petoknjižje*
- *i Povijesne* knjige:
 - Jš do 2 Mak
- *Mudrosne* knjige:
 - Job do Sir + Psalmi
- *Proročke* knjige:
 - Iz do Mal

- **NZ:**
- **Evandjelja i Djela**
- = **povijest**
- **Poslanice**
(Pavlove + Katoličke)
- = **mudrost**
- **Otkrivenje**
- = **proroci**